

Joint Transparency
Register Secretariat

**Sprawozdanie roczne z funkcjonowania rejestru służącego przejrzystości
za 2016 r.**

**opracowane przez sekretarzy generalnych
Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej**

dla

**wiceprzewodniczącej Parlamentu Europejskiego Sylvie Guillaume
i
pierwszego wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Fransa
Timmermansa**

Zgodnie z pkt 28 zmienionego porozumienia międzyinstytucjonalnego (PMI) w sprawie rejestru służącego przejrzystości, podpisanego w dniu 16 kwietnia 2014 r. (stanowiącego wspólny instrument Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej), w niniejszym sprawozdaniu rocznym podsumowano funkcjonowanie rejestru służącego przejrzystości w 2016 r.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono dane statystyczne dotyczące funkcjonowania rejestru od stycznia do grudnia 2016 r. oraz działania podjęte przez wspólny sekretariat rejestru służącego przejrzystości, zwłaszcza w celu zapewnienia optymalnej jakości danych i podnoszenia świadomości na temat tego narzędzia.

Spis treści

I. Wprowadzenie

II. Rejestr służący przejrzystości – aktualna sytuacja

Statystyki dotyczące nowych zarejestrowanych podmiotów w 2016 r.

III. Działania wspólnego sekretariatu rejestru służącego przejrzystości

1. Monitorowanie danych w rejestrze

1.1. Kontrole jakości

1.2. Powiadomienia

1.3. Skargi

2. Przekazywanie wskazówek i podnoszenie świadomości

IV. Wnioski

Skróty stosowane w sprawozdaniu:

PE = Parlament Europejski

KE = Komisja Europejska

UE = Unia Europejska

SGR = Sekretariat Generalny Rady

PMI = porozumienie międzyinstytucjonalne

IT = technologia informacyjna

JTRS = wspólny sekretariat rejestru służącego przejrzystości

MEP = poseł do Parlamentu Europejskiego

NGO = organizacja pozarządowa

Rejestr = rejestr służący przejrzystości

Strona internetowa rejestru służącego przejrzystości:

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/homePage.do?locale=pl#pl>

I. WPROWADZENIE

Rejestr służący przejrzystości (zwany dalej „rejestrem”) to system utworzony wspólnie przez Parlament Europejski (PE) i Komisję Europejską (KE) w 2011 r. w drodze porozumienia międzyinstytucjonalnego (PMI). Stanowi on jedno z kluczowych narzędzi służących realizacji zobowiązania obu instytucji do zapewnienia przejrzystości. Rejestr ma zastosowanie do wszystkich grup interesu podejmujących działania w celu wywarcia wpływu na stanowienie prawa i procesy wdrażania polityki prowadzone przez instytucje UE. Rejestr jasno pokazuje, jakie interesy są reprezentowane, przez kogo i przy jakim poziomie środków, co pozwala na większą kontrolę publiczną, dzięki zapewnieniu obywatelom, mediom i innym zainteresowanym stronom możliwości śledzenia działań i potencjalnego wpływu przedstawicieli grup interesu. Rejestr służący przejrzystości obejmuje ponad 10 000 podmiotów, z których wszystkie zobowiązały się do przestrzegania wspólnego kodeksu postępowania¹, co sprawia, że jest to największy tego typu rejestr na świecie.

II. REJESTR SŁUŻĄCY PRZEJZRZYSTOŚCI – AKTUALNA SYTUACJA²

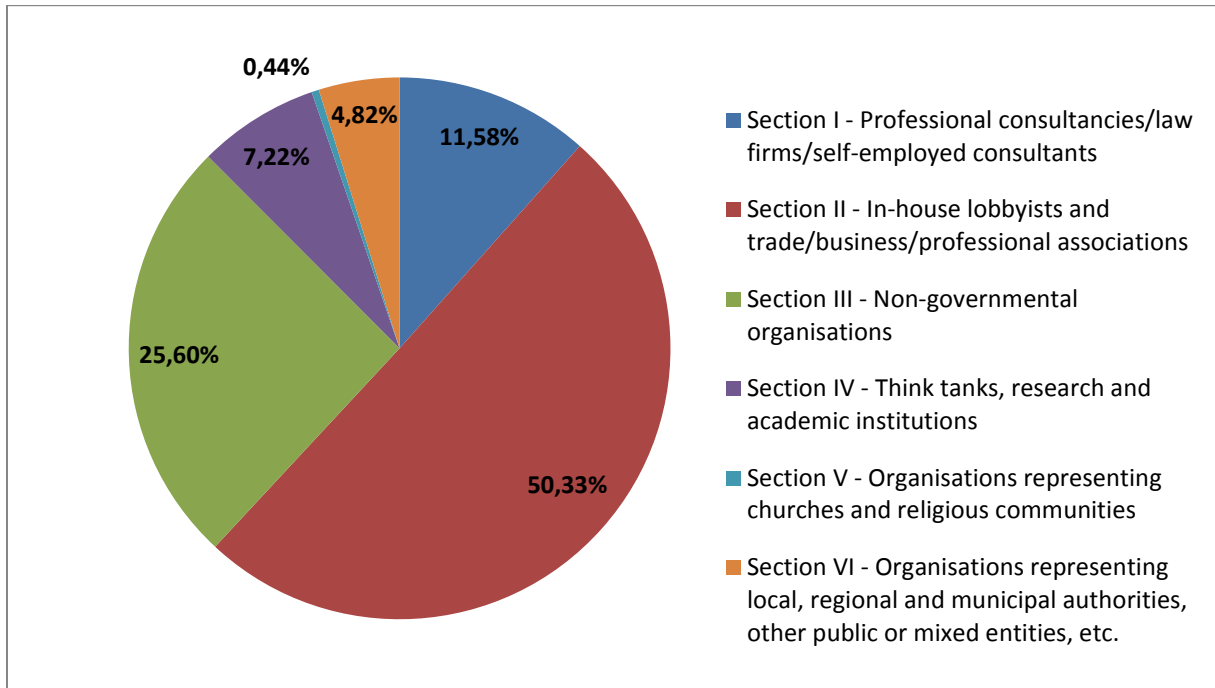
W rejestrze wyróżnia się sześć kategorii rejestracji podmiotów. W 2016 r. największą grupą, stanowiącą nieco ponad połowę wszystkich zarejestrowanych, były podmioty kategorii II: „Zatrudnieni lobbyści oraz stowarzyszenia branżowe/przemysłowe/zawodowe” (zob. zestawienie 1). W tej kategorii największa podkategoria, „Stowarzyszenia branżowe i przemysłowe”, stanowi niemal 43% wszystkich zatrudnionych lobbyistów oraz stowarzyszeń branżowych/przemysłowych/zawodowych (zob. zestawienie 2, kategoria II).

„Organizacje pozarządowe” (kategoria III) to druga najczęściej występująca kategoria zarejestrowanych podmiotów, stanowiąca ponad jedną czwartą wszystkich zarejestrowanych organizacji. Na kolejnym miejscu plasują się „Firmy konsultingowe, kancelarie prawne lub niezależni konsultanci” (kategoria I) – prawie 12% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Mniejsze grupy zarejestrowanych podmiotów to „Ośrodki analityczne, instytucje naukowe i badawcze” (kategoria IV), a następnie „Międzynarodowe stowarzyszenia i sieci regionalnych władz publicznych lub innych władz publicznych na szczeblu niższym od krajowego” (kategoria VI) i „Organizacje reprezentujące kościoły i wspólnoty religijne” (kategoria V).

¹ Liczba obejmuje jedynie podmioty zarejestrowane i aktywne na dzień 31 grudnia 2016 r.

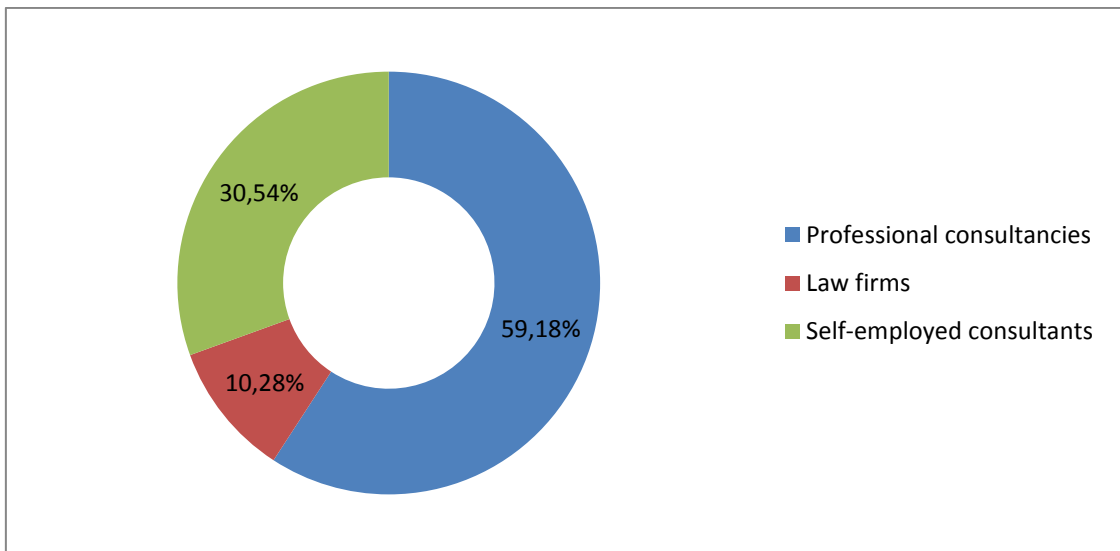
² Dane liczbowe podane w niniejszym sprawozdaniu odpowiadają sytuacji na dzień 31 grudnia 2016 r.

Zestawienie 1: Podział grup interesu

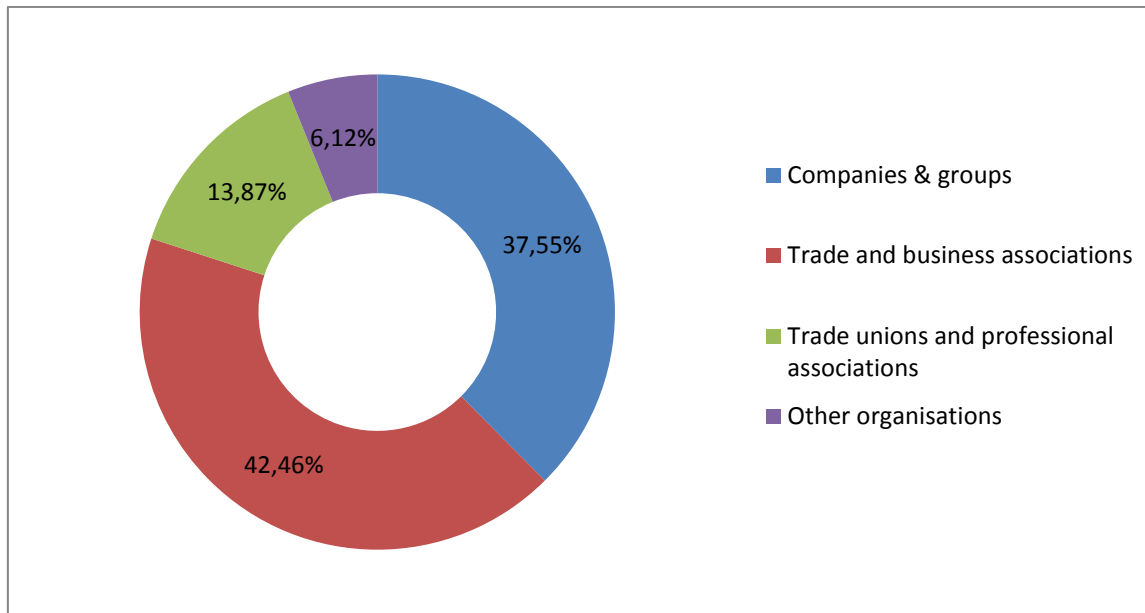
Zestawienie 2: Podział według podkategorii³

Kategoria I: Firmy konsultingowe / kancelarie prawne / samozatrudnieni konsultanci

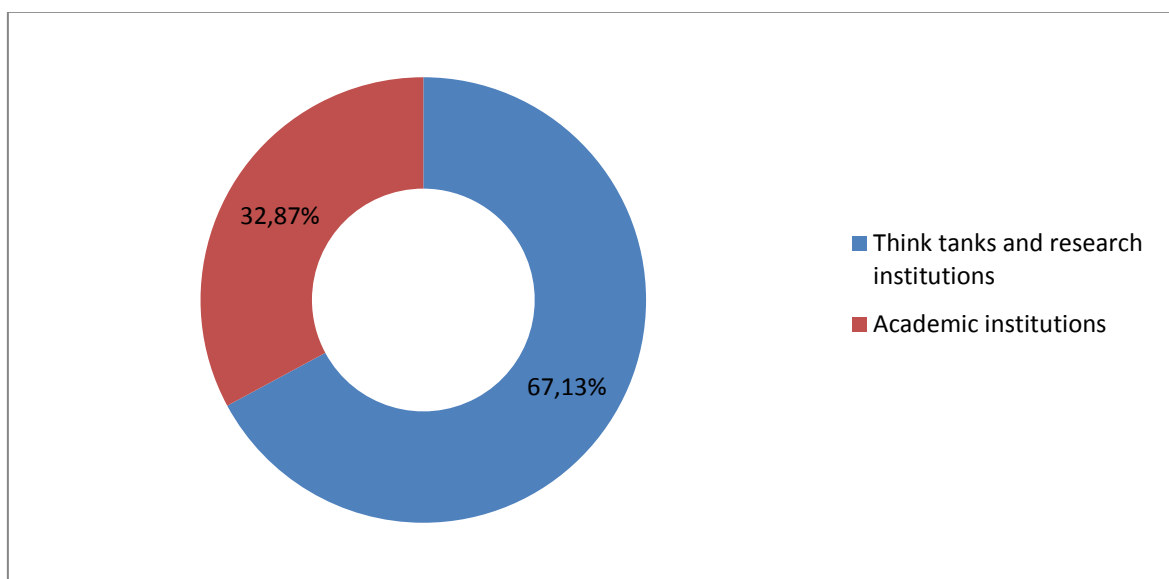

³ Kategorie III i V nie mają podkategorii.

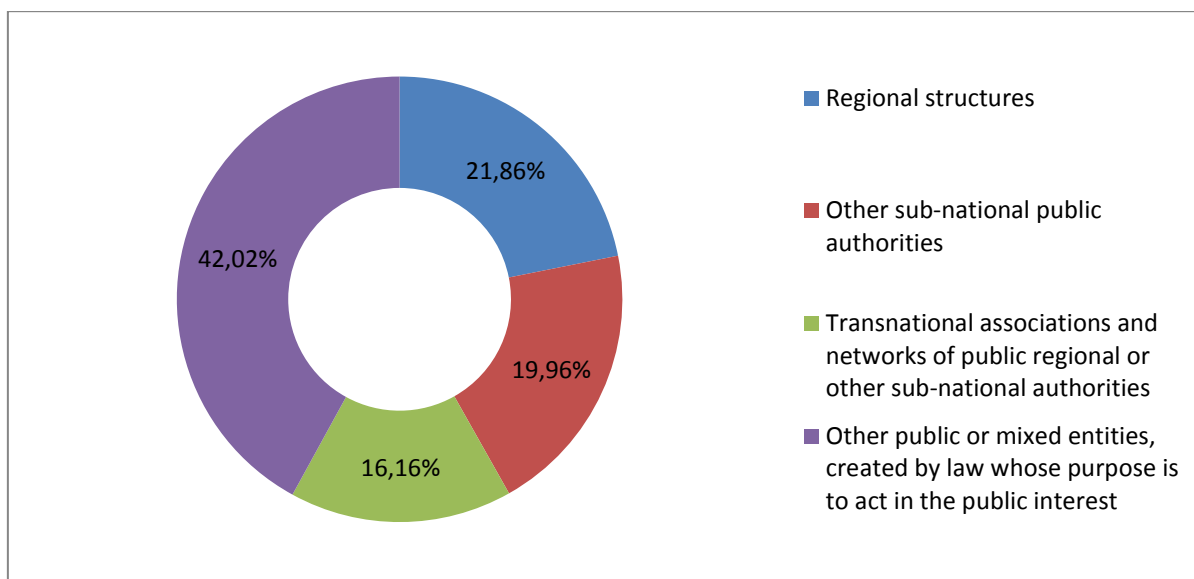
Kategoria II: Zatrudnieni lobbyści oraz stowarzyszenia branżowe/przemysłowe/zawodowe

Kategoria IV: Ośrodki analityczne, instytucje naukowe i badawcze

Kategoria VI: Organizacje reprezentujące władze lokalne, regionalne i gminne, inne podmioty publiczne lub mieszane itd.

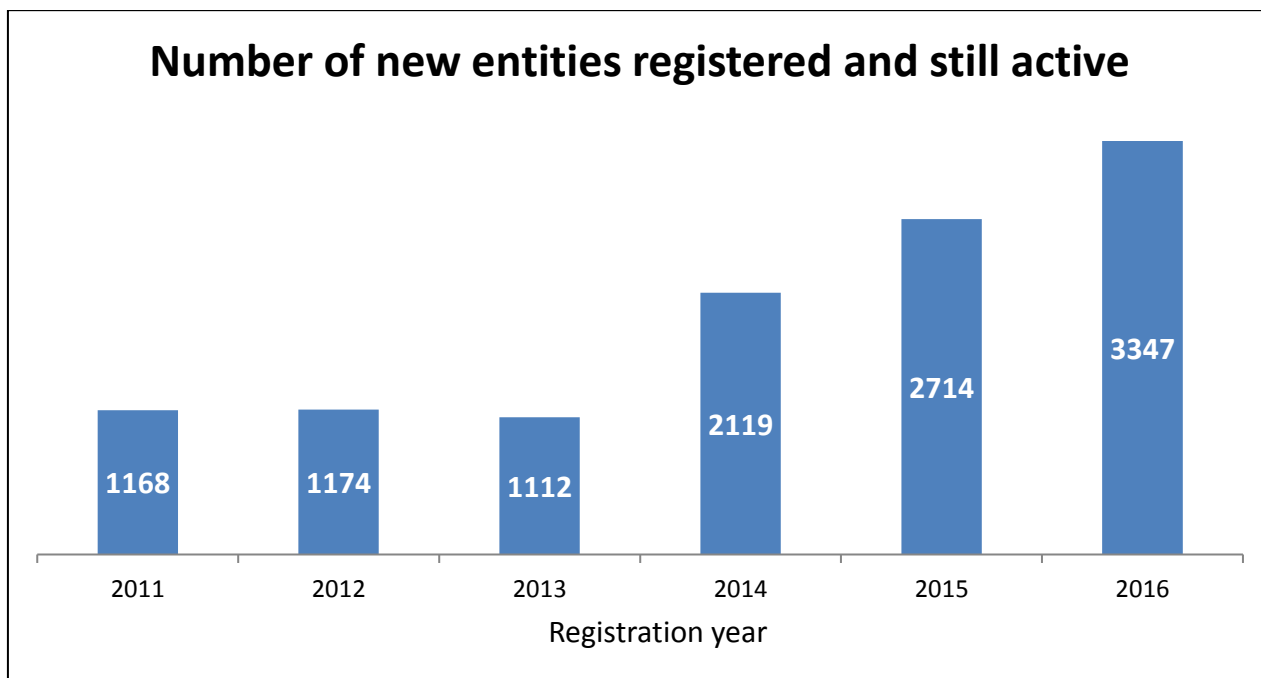
Zestawienie 3: Podział zarejestrowanych podmiotów na dzień 31 grudnia 2016 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r w rejestrze zarejestrowanych było 10 911 podmiotów w poniższych (pod)kategoriach:	
I – Firmy konsultingowe / kancelarie prawne / samozatrudnieni konsultanci	1 264
Firmy konsultingowe	748
Kancelarie prawne	130
Samozatrudnieni konsultanci	386
II – Zatrudnieni lobbyści oraz stowarzyszenia branżowe / przemysłowe / zawodowe	5 492
Przedsiębiorstwa i grupy	2 062
Stowarzyszenia branżowe i przemysłowe	2 332
Związki zawodowe i stowarzyszenia zawodowe	762
Inne organizacje	336
III – Organizacje pozarządowe	2 793
Organizacje pozarządowe, platformy, sieci itp.	2 793
IV – Ośrodki analityczne, instytucje naukowe i badawcze	788
Ośrodki analityczne i instytucje badawcze	529
Instytucje naukowe	259
V – Organizacje reprezentujące kościoły i wspólnoty religijne	48
Organizacje reprezentujące kościoły i wspólnoty religijne	48
VI – Organizacje reprezentujące władze lokalne, regionalne i gminne, inne podmioty publiczne lub mieszane itd.	526
Struktury regionalne	115
Inne władze publiczne na szczeblu niższym od krajowego	105
Międzynarodowe stowarzyszenia i sieci regionalnych władz publicznych lub innych władz publicznych na szczeblu niższym od krajowego	85
Inne podmioty publiczne lub mieszane powołane na mocy prawa, których celem jest działanie w interesie publicznym	221

Statystyki dotyczące nowych zarejestrowanych podmiotów w 2016 r.

W 2016 r. w rejestrze zarejestrowało się 3 347 nowych podmiotów⁴. Z tego w kategorii I zarejestrowało się 451 podmiotów; w kategorii II – 1 511 podmiotów; w kategorii III – 902 podmioty; w kategorii IV – 283 podmioty; w kategorii V – 11 podmiotów i w kategorii VI – 189 podmiotów. Miesięcznie dokonywano średnio 279 nowych rejestracji, ze zmienną intensywnością w ciągu roku (zestawienie 5).

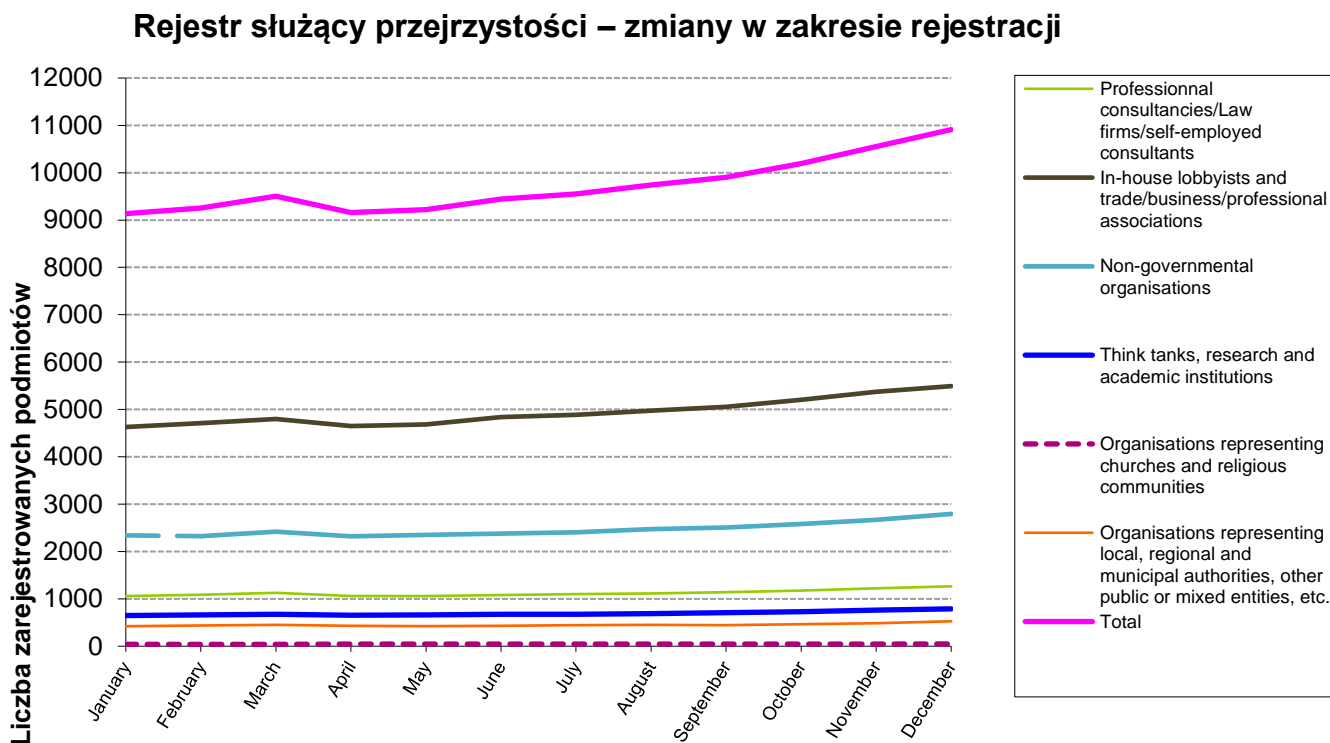
Zestawienie 4: Nowe rejestracje w skali roku

Uwaga: Roczne statystyki prowadzone od 2011 r. można znaleźć na stronie internetowej rejestru: <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/statistics.do?action=prepareView&locale=pl#pl>

⁴ Liczba obejmuje jedynie podmioty zarejestrowane i aktywne na dzień 31 grudnia 2016 r.

Zestawienie 5: Liczba zarejestrowanych podmiotów w 2016 r.

Całkowita liczba nowych rejestracji w skali roku w dalszym ciągu rosła. Ta tendencja wzrostowa jest najprawdopodobniej wynikiem ciągłego wprowadzania przez obie instytucje silnych zachęt do rejestracji.

Zgodnie z decyzją Komisji przyjętą w maju 2016 r. rejestracja stała się warunkiem dla mianowania określonych kategorii członków grup ekspertów. Ta nowopowstała synergia między rejestrem służącym przejrzystości a rejestrem grup ekspertów przełożyła się na większą intensywność rejestracji w drugiej połowie roku. Konsultacje publiczne zapoczątkowane przez Komisję w wielu obszarach polityki również pociągnęły za sobą nowe rejestracje, jako że udzielające odpowiedzi grupy interesu są czynnie zachęcane do zarejestrowania się w rejestrze służącym przejrzystości, aby ich odpowiedzi nie były wliczane do odpowiedzi udzielanych indywidualnie przez obywateli.

Rejestracja jest również warunkiem dla organizacji i osób samozatrudnionych, których przedstawiciele zostali zaproszeni do zabrania głosu na posiedzeniach komisji parlamentarnej lub które ubiegają się o ułatwiony wstęp do budynków Parlamentu. Akredytacja może zostać przyznana na okres do 12 miesięcy i podlega przedłużeniu. W 2016 r. Parlament wydał około 7400 zezwoleń dla osób będących przedstawicielami ponad 2 350 zarejestrowanych organizacji (na podstawie zarówno nowych wniosków, jak i wniosków o odnowienie).

W 2016 r. na stronie internetowej rejestru odnotowano około 250 000 pojedynczych użytkowników⁵, co przełożyło się na 41 250 wizyt miesięcznie⁶. W przypadku 27,7% wizyt na stronę trafiono przez portal Europa, a w przypadku prawie 30% wizyt – przez wyszukiwarki internetowe.

⁵ „Pojedynczy użytkownik” to konkretnie zidentyfikowany klient, korzystający ze stron przez określony czas (w tym przypadku jeden dzień). Pojedynczy użytkownik jest liczony jeden raz w danym okresie, natomiast wizyty użytkownika mogą być wielokrotne. Ponieważ zidentyfikowany jest komputer użytkownika, ten sam użytkownik korzystający z kilku komputerów jest liczony więcej razy.

⁶ „Wizyta” zdefiniowana jest jako seria żądań dostępu do stron pochodząca od tego samego, zidentyfikowanego użytkownika.

III. DZIAŁANIA WSPÓLNEGO SEKRETARIATU REJESTRU SŁUŻĄCEGO PRZEJRZYŚCĄ

Wspólny sekretariat rejestru słu¿ącego przejrzystoŝci (JTRS) tworzony jest przez zespół urzêdników z PE i KE. Uwzględniając kierowników działu, w prace sekretariatu zaangażowanych jest 10 urzêdników, w tym 6 w KE i 4 w PE. Praca poŝwięcona zadaniom związonym z JTRS zajmuje tym osobom około 5,5 ekwiwalentu pełnego czasu pracy (EPC).

JTRS jest odpowiedzialny za codzienne zarządzanie rejestrem słu¿ącym przejrzystoŝci; oferuje usługi wsparcia dla użytkowników, wydaje i aktualizuje wytyczne dotyczące rejestracji, prowadzi kontrole jakoŝci danych, rozpatruje otrzymane powiadomienia i skargi, koordynuje rozwój i utrzymanie systemu informatycznego oraz prowadzi kampanie informacyjne oraz inne działania komunikacyjne mające na celu promowanie systemu. Działania JTRS sã koordynowane przez kierownika Działu ds. Przejrzystoŝci w Sekretariacie Generalnym KE; Rada ma na posiedzeniach JTRS status obserwatora.

1. Monitorowanie danych w rejestrze

Jednym z gównych zadań JTRS jest monitorowanie jakoŝci danych w rejestrze przez prowadzenie kontroli jakoŝci i zapewnianie odpowiednich działań następczych w związku z powiadomieniami i skargami. Ponadto JTRS przeprowadza podstawowã kontrolę kwalifikowalnoŝci ka¿dego nowego podmiotu zarejestrowanego w rejestrze słu¿ącym przejrzystoŝci. Aby zapewnić lepsze wywiãzywanie się z tego trudnego zadania, w 2016 r. zaczęto rozwijać technologie informacyjne w celu umo¿liwienia automatycznej analizy jakoŝci danych przekazywanych przez zarejestrowane podmioty. Celem jest uruchomienie w pierwszej połowie 2017 r. nowej, ulepszonej wersji rejestru słu¿ącego przejrzystoŝci, aby podnieŝć jakoŝć całoŝci danych poprzez uproszczenie procesu rejestracji/aktualizacji dla podmiotów zgłaszających się do rejestru i zarejestrowanych.

1.1. Kontrole jakoŝci

„Kontrola jakoŝci” to zbiór weryfikacji prowadzonych przez JTRS w celu zapewnienia jakoŝci i dokładnoŝci danych przedło¿onych przez rejestrujące się podmioty zgodnie z załącznikiem II do PMI w celu uniknięcia popełniania błądów rzeczowych oraz rejestrowania się przez podmioty niekwalifikujące się do tego. W razie niezgodnoŝci z wymogami przewidzianymi w załączniku II do PMI JTRS nawiãzuje z zarejestrowanymi podmiotami kontakt korespondencyjnie i rozpoczyna wymianę w celu okreŝlenia mo¿liwych rozwiãzań.

W 2016 r. JTRS przeprowadził 5 032 kontroli jakoŝci, czyli niemal dwa razy więcej ni¿ w 2015 r. (2 591) dzięki zwięszonym wysiłkom mającym na celu zapewnienie przeprowadzenia kontroli wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Na 5 032 przeprowadzonych kontroli jakoŝci mniej ni¿ połowę rejestracji uznano za prawidlowe (2 261), zaś z pozostałymi podmiotami skontaktowano się w związku z ich kwalifikowalnoŝciã lub z niespójnoŝciã danych zawartych w ich wpisach. Na 2 771 podmiotów, z którymi się skontaktowano, 961 podmiotów usunięto z rejestru z następczych powodów: niespójne, nieprawdziwe lub niepełne dane, brak aktualizacji oraz niekwalifikowanie się do rejestracji.

1.2 Powiadomienia

„Powiadomienie” to mechanizm umo¿liwiający osobom trzecim informowanie JTRS o tym, że dane zarejestrowanego podmiotu lub podmiotów mogã zawierać błąd rzeczowe lub że podmiot lub podmioty nie kwalifikujã się do rejestracji. Spośród wspomnianych wyżej 5 032 kontroli

jakości 407 podjęto w reakcji na powiadomienia otrzymane przez JTRS. W 2016 r. JTRS otrzymał 16 indywidualnych powiadomień (w tym jedno niedopuszczalne). Powiadomienia te dotyczyły łącznie 40 organizacji, ponieważ niektóre z nich dotyczyły więcej niż jednego podmiotu.

Część pozycji z powiadomienia zbiorowego z września 2015 r. dotyczące 4 253 podmiotów pozostało w oczekiwaniu na rozpatrzenie. W powiadomieniu tym zgłoszono trzy rodzaje błędów: (i) nieopisanie odpowiednich działań; (ii) nieprawdopodobnie wysokie wydatki; oraz (iii) nieprawdopodobnie niskie wydatki. Z uwagi na znaczną liczbę przedmiotowych pozycji JTRS w ramach działań następczych nadał priorytet niektórym kryteriom. Ogółem w ciągu trzech faz (dwie zakończone w 2015 r., jedna zakończona w 2016 r.) skontaktowano się z 433 organizacjami.

Wyniki fazy III dotyczącej rzekomego zaniżania kosztów są przedstawione w niniejszym sprawozdaniu, jak zapowiedziano w poprzednim sprawozdaniu rocznym:

Rzekome zaniżanie kosztów

W styczniu/lutym 2016 r. skontaktowano się z 347 organizacjami;
277 (80%) organizacji dokonało zadowolających aktualizacji;
70 (20%) organizacji zostało usuniętych z rejestru ze względu na niezadowolającą reakcję lub brak reakcji.

Odnosnie do tej kategorii zastosowano następujące kryteria: podmioty zarejestrowane w kategoriach I, II i III; posiadające oddział w Belgii; o liczbie EPC wynoszącej co najmniej dwa; o szacowanych kosztach wynikających z działalności wynoszących najwyżej 10 000 EUR.

1.3 Skargi

„Skarga” to zawiadomienie o domniemanym naruszeniu przez rejestrujący się podmiot któregoś z obowiązków wynikających z kodeksu postępowania; nie dotyczy ona informacji o domniemanych błędach rzeczowych. W 2016 r. JTRS otrzymał 7 skarg, z których 4 uznano za dopuszczalne, zaś w przypadku jednej skargi zmieniono kwalifikację na „powiadomienie”. Niedopuszczalność stwierdza się na przykład w sytuacji, gdy nie ma związku między domniemanym naruszeniem kodeksu postępowania zarejestrowanych podmiotów lub gdy na poparcie zarzutów nie przekazano żadnych konkretnych dowodów ani środków dowodowych.

Skargi dopuszczalne dotyczyły potencjalnych naruszeń klauzul kodeksu postępowania, najczęściej klauzuli d) „dbają o to, aby informacje, jakich udzielają przy wpisie do rejestru, a następnie w ramach swojej działalności podlegającej wpisowi do rejestru, były, wedle ich najlepszej wiedzy, pełne, aktualne i niewprowadzające w błąd; [] przyjmują, że dostarczone informacje podlegają przeglądowi i zgadzają się na współpracę w odniesieniu do wniosków administracji o informacje uzupełniające lub o aktualizację”, zaś zaraz po nim klauzuli c) „w stosunkach z osobami trzecimi nie powołują się na żadne formalne związki z Unią Europejską lub jakąkolwiek instytucją unijną i nie przedstawiają skutków wpisu do rejestru w taki sposób, by wprowadzić w błąd osoby trzecie, urzędników lub innych pracowników Unii Europejskiej, ani nie posługują się logo instytucji UE bez uzyskania na to wyraźnej zgody”.

Po zbadaniu sprawy przez JTRS i skontaktowaniu się z zarejestrowanymi podmiotami trzy z czterech dopuszczalnych skarg zamknięto, przy czym przedmiotowe zarejestrowane podmioty dokonały aktualizacji, zaś pozostający zarejestrowany podmiot usunięto z rejestru ze względu na jego niekwalifikowalność.

2. Przekazywanie wskazówek i podnoszenie świadomości

JTRS regularnie prowadzi działania szkoleniowe i komunikacyjne, których celem jest podnoszenie świadomości na temat rejestru, a także promowanie korzystania z niego. W 2016 r. PE zorganizował dziewięć wewnętrznych sesji szkoleniowych dla pracowników oraz asystentów posłów. KE zorganizowała siedem trwających cały dzień roboczy szkoleń dla personelu zatytułowanych „Odpowiednia i skuteczna praca z lobbystami”, w ramach których przedstawiono prezentację i analizę przykładów dotyczących rejestru służącego przejrzystości. Oprócz prezentacji wewnętrznych obie instytucje przeprowadziły 24 prezentacje dla zainteresowanych stron i dla grup odwiedzających. Dwie prezentacje przedstawiono parlamentom narodowym państw członkowskich na ich zaproszenie: we wrześniu prezentację przedstawiono portugalskiemu komitetowi *ad hoc* ds. zwiększania przejrzystości, zaś w grudniu – belgijskiemu komitetowi ds. obronności.

W ramach wsparcia organizacji w procesie rejestracji oraz w ramach uzupełnienia szczegółowych wytycznych dotyczących wdrażania, w internecie udostępniono krótsze wytyczne zatytułowane „Jak poprawnie zarejestrować się i uniknąć często popełnianych błędów”.

IV. WNIOSKI

W 2016 r. w dalszym ciągu odnotowywano wzrost liczby rejestracji: w ciągu roku do rejestru wpisało się ponad 3 300 nowych podmiotów. Jednocześnie JTRS nasilił działania mające na celu zapewnienie optymalnej jakości danych w systemie przez prowadzenie większej liczby kontroli jakości oraz przez dążenie do zapewnienia terminowego rozpatrywania otrzymanych powiadomień i skarg. JTRS zapraszano regularnie do przedstawiania różnym odbiorcom rejestru służącego przejrzystości i do uczestnictwa w debatach dotyczących działania systemu i jego rozwoju. Stale rosnąca liczba nowych zarejestrowanych podmiotów, jak też większa widoczność i znaczenie rejestru podkreślają ponownie konieczność przydzielenia JTRS odpowiednich zasobów ludzkich i technologii informacyjnych w celu zapewnienia skutecznego działania i ogólnej wiarygodności systemu.

W 2016 r. miało miejsce wiele wydarzeń godnych wzmianki. Komisja przeprowadziła trwające trzy miesiące konsultacje publiczne w celu zgromadzenia informacji dotyczących obecnego rejestru służącego przejrzystości i jego potencjalnego rozwoju⁷. Wiceprzewodnicząca Parlamentu Europejskiego, Sylvie Guillaume, oraz pierwszy wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Frans Timmermans, przeprowadzili w dniu 2 maja wspólną debatę publiczną dotyczącą systemu przejrzystości dla przedstawicieli grup interesu w UE⁸, a w dniu 28 września Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek dotyczący nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczącego obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości.⁹

- KONIEC -

⁷ http://ec.europa.eu/info/consultations/proposal-mandatory-transparency-register_en

⁸ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?reference=NEWS&locale=pl#pl>

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3182_pl.htm